

Євангельська правда

Номер випущено: Євангельсько Реформатською Церквою України спільно з християнською місією Авен Езер

№37, 2010

Блаженний Августин

стор. 4

Боротьба з плоттю

стор. 6

Який гріх не проститься

ніколи

стор. 2

Прощення, та Його сила в моєму житті дали мені повне звільнення від залежності, та марного життя.

стор. 8

Свідectво

Шевчук Едік

ПАСТОР РЕФОРМАТСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Складності і проблеми нашого часу заставляють людей вдаватися до неспокійних пошуків цілі і сенсу свого життя. Досить часто в процесі цих пошуків навіть не усвідомлюючи того ми опиняємося в полоні цього захоплення, і вже не ми контролюємо ситуацією, але ситуація контролює нас. Ми втрачаємо контроль над тим що відбувається з нами, і як наслідок, ми вже не стільки не хочемо відмовитись від чогось, скільки не можемо цього зробити. Такий стан називають залежністю. Нажаль переважна більшість залежних людей заперечують свою залежність і переконані в тому, що вони вільні люди і можуть будь якої хвилини зупинитись щось робити, або навпаки почати щось

робити. Та нажаль практика показує іншу картину — **людина не вільна.**

Я хочу наголосити, що вільної людини взагалі не існує, вільна людина це тільки ілюзія. Людина завжди залежна, вона завжди комусь або чомусь служить, вона нездатна нічого не робити в будь-який час свого життя. Тому ми фактично і неминуче являємося рабами **“або гріха на смерть, або послуху на праведність” Рим.6:16.**

Пізнання самого себе

Щоб зрозуміти і прийняти це твердження Святого Письма нам необхідно пізнати самих себе. Істинне пізнання самого себе полягає в усвідомленні і оцінці того, що нам, людям, було дано при нашому створенні, і що ми втратили внаслідок гріхопадіння Адама. Біблія свідчить

про те, що людина була створена Богом за Його образом і подобою (Бут. 1:26-27). Людина коронувала собою все творіння. Людина — це унікальне Боже творіння. Сам факт, що людина створена за образом Бога робить людину людиною. Вона була поміщена в чудове середовище де все було створене для неї. Людина жила в гармонії з Богом, природою, ближнім і з собою. Однак Адам і Єва не вберегли свою початкову гідність, але, навпаки значучи свою відповідальність **“Не їжте”** (Бут.3:3), піддавшись спокусі лукавого засумнівалися в Словах Бога і задумалися про свободу від Божої влади. Проявивши бунт і відмову підкоритися Божому закону і завіту вони підпали під владу гріха. В результаті гріхопадіння людська природа стала абсолютною зіпсованою.

«Людина втратила стосунки зі своїм Творцем, її свідомість змінилася, вона відчувала свою вину і ховалась від Бога. Кожна частинка людини стала пошкодженою гріхом, і в людині не залишилось нічого доброго по відношенню до Бога. Від часу гріхопадіння і до сьогоднішнього дня ми спостерігаємо сумне видовище нашої потворності і мізерності, оскільки в лиці Адама ми відпали від свого Джерела, і почали шукати і створювати собі інші джерела для заповнення порожнечі в душі і задоволення своїх потреб. Саме звідси витікає наша злоба і наша нездатність протистояти тим обставинам в яких ми опинилися **“бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави” Рим. 3:23.** З тих пір як перша людина підпала під тиранію гріха, гріх не тільки розповсюдився на весь людський рід, але цілком заволодів душами людей. Всі люди стали залежними, рабами гріха: **“Відповідь їм Ісус: По правді, по правді кажу вам, що кожен, хто чинить гріх, той раб гріха.” Ів. 8:34.** У багатьох виникає питання: **“Чи залишені ми з часу ув'язнення гріхом будь-якої свободи взагалі, чи все ж таки якась свобода за-**

лишилась в нас, і якщо так, то наскільки далеко ця свобода поширюється?” У людини є певна свобода і можливість робити вибір. Свобода робити вибір в тому, щоб отримувати знання, цінувати деякі речі, робити добро по відношенню до інших людей — але не по відношенню до Бога. Всі люди грішники від природи і відповідно знаходяться під ярмом гріха, і не мають свободи не грішити. Наш обов'язок — прагнути до добра, якого в нас немає, і до свободи, якої ми залишені. І як говорив св. Августин: **“У нас нема нічого свого, окрім гріха”.**

Наслідки залежності

Сьогодні коли мова йде про залежність, то з екранів телевізора чи на шпальтах газет ми часто чуємо і читаємо про жахливі речі скоєні залежними людьми. Це дійсно жахлива реальність сучасного суспільства. Мільйони молодих людей і не тільки молодих, знаходяться в рабстві алкоголю і наркотиків. Проблема залежності людини від згубних для неї звичок завжди була, є і буде залишатися однією із самих актуальних проблем людства. Особливо в сьогоднішні часи, коли спектр

пропозицій різного роду втіх і розваг став набагато ширший, ніж скажімо ще якихось років двадцять назад. Як з цим боротися? Про пагубність поганих звичок і наслідків залежності від них сьогодні можна знайти масу різної літератури з рецептами і порадами того як від цих звичок позбутись, або те як не потрапити в їх полон. Починаючи з вчительки молодших класів і закінчуючи доктором медичних наук, всі в один голос закликають нас не торкатись тих речей, які можуть заволодіти нашою волею і ми можемо стати залежними від них. Я не ставлю собі за мету в цій статті нав'язати якийсь новий рецепт того як позбутись якоїсь конкретної залежності, або те як не опинитись в її полоні. Я просто хочу, щоб ми усвідомили більш широкий контекст катастрофи гріхопадіння, наслідками якої є не тільки алкоголізм чи наркоманія. Говорячи про залежність ми досить часто розділяємо її на різні категорії. Особлива увага приділяється таким “втіхам”, від яких життя людини опиняється в небезпеці. І це цілком оправдано, оскільки загально визнано, що одними з

найнебезпечніших і пагубних звичок сьогодні є алкоголь і наркотики. За **10 років** війни в Афганістані загинуло 14 тисяч радянських солдатів, згідно даним МОЗ в Україні тільки від наркотиків **щороку** помирає 10 тисяч молодих людей.

Який вихід в суспільстві?

10 тисяч смертей — це сумна і страшна статистика. Але як суспільству з цим боротися? Може пересадити всіх наркоманів до тюрм? Чи може примусово почати всіх лікувати від цієї залежності? Але такі спроби вже були і який з цього результат? Хіба стало менше алкоголіків чи наркоманів? Зовсім ні! Який же вихід, ми, як суспільство можемо запропонувати цим поневоленим людям? Та з нашої людської позиції, якщо бути чесним виходу взагалі нема. Христос говорить, що **“коли сліпий водить сліпого, — то обоє впадуть в яму” Мат. 15:14.** Чому я привожу цю цитату? Тому, що всі люди а не тільки алкоголіки чи наркомани або інші залежні люди потребують допомоги. Всі люди залежні. У кожного своя залежність, від якої він

■ Проповідь

Який гріх не прощиться

Мурза Вячеслав
ПАСТОР РЕФОРМАТСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Дорогі брати і сестри.

Як ви думаєте, чи є у вашому житті такий гріх, який вам ніколи не прощиться? Чи може Господь пробачити всі гріхи людини, чи, можливо, є такий гріх, який ніколи не пробачається ні в цьому віці, ні в майбутньому? Якщо ми віримо, що Ісус прийшов у цей світ, щоб взяти на Себе всі гріхи людини, тоді чому Він говорить, що є певний гріх, який не прощається? А що буде, якщо і в нашому житті є такий гріх? Давайте поміркуємо з вами над цими питаннями.

Перш, ніж ми будемо заглиблюватися у вивчення цього питання, потрібно сказати, що є досить дивно чути такі слова про непростимий гріх з вуст Ісуса, який є Спа-

ніколи

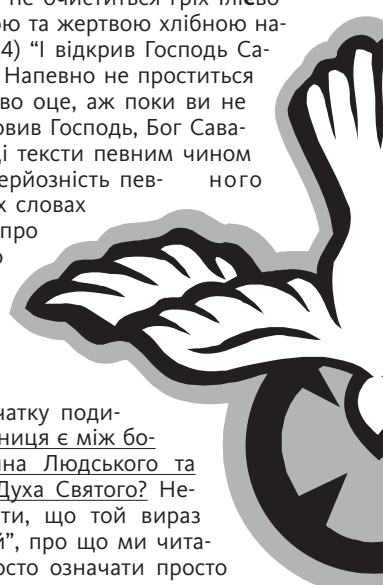
Матвія 12:31-32, Марка 3:28-30

сителем людей від всіх гріхів. Це настільки вражає, що одні коментатори Біблії взагалі уникають пояснення цього тексту, інші взагалі хотіли б викреслити ці слова Ісуса. Хтось каже, що це просто така метафора того часу. Хтось вважає, що Ісус просто хотів залаяти фарисеїв цими словами, пригрозити їм, щоб вони покалися. Деякі богослови з традиційних церков навіть знайшли у цих словах те, що ніби є гріхи людини, які не прощаються у цьому житті, але якщо помолитися до святих, то померла людина потрапить у чистилище, і там, очистившись, її гріхи будуть прощені у майбутньому віці. Як ви самі вважаєте, чи говорив тут Ісус про чистилище? Насправді, ні. Але, що насправді мав Ісус на увазі, коли говорив такі речі?

З одного боку досить тривожно слухати слова про непростимий гріх з вуст Того, Хто є втіленням любові та має силу прощати всі гріхи. З іншого ж боку в Старому Заповіті також є подібні тексти, які дуже схожі на слова Ісуса. “А та душа, що зробить

зухвалою рукою, чи з тубільця, чи з прихоського, він Господа зневажає, і буде винищена душа та з-посеред народу її. Бо він знехтував слово Господа, і зламав Його заповідь, конче буде винищена душа та, гріх її на ній.” (Чис.15:30,31) “Тому присягнув Я домом Ілія, що не очиститься гріх Ілієвого дому жертвою та жертвою хлібною навіки”. (1Сам.3:14) “І відкрив Господь Саваот в мої уші: Напевно не прощиться вам беззаконство оце, аж поки ви не помрете, промовив Господь, Бог Саваот” (Іс.22:14). Ці тексти певним чином говорять про серйозність певного гріха, але в цих словах Ісуса йшлося про щось набагато серйозніше, що не прощиться ні в цьому віці, ані в майбутньому.

Давайте спочатку подивимось, яка різниця є між богословами Сина Людського та богословами Духа Святого? Необхідно розуміти, що той вираз “Син Людський”, про що ми читаємо, могло просто означати просто людину, і самі юдеї використовували цю фразу тоді, коли описували будь-яку людину. Якщо ми хочемо сказати: “Була одна людина...”, то юдейські равини каза-

хоче або не хоче позбутись. Говорячи про мораль чи етику, то ми схильні засуджувати дії іншої людини, і закликати її при цьому до якогось стандарту поведінки, про який, на нашу думку вона знає. Та нажаль досить часто у відповідь можна почути: "Які ще стандарти?". У кожного грішника свій "стандарт", своя мораль і свої мотиви. У всьому світі люди розуміють, що вони повинні себе поводити певним чином, але в дійсності вони так не чинять і не хочуть чинити. Чому так? Та тому, що все людство знаходиться під законом гріха і нам тільки здається, що ми можемо протистояти цьому законіві власними силами, власною волею. Приведу один приклад: будучи фізичним тілом ми всі підвладні закону земного тяжіння і не можемо піти проти нього; і якщо нас залишити без підтримки в повітрі, то у нас буде не більше свободи вибору, ніж у каменюки, впасти на землю чи не впасти. А хто може нас утримувати в моральному плані, пити чи не пити, колотися чи не колотися, гніватися чи не гніватися і т.д.? У всіх людей хронічна схильність впадати в будь-яку залеж-

ність, навіть часте вживання кави призводить до залежності від неї.

А судді хто?

Ми класифікуємо нашу залежність поділяючи її на категорії важкості, ми звертаємо серйозну увагу на алкоголь і наркотики, та більш скептично ставимось до нікотину, переїдання, перелюбу, обману, розпусти, ідолослуження, сварки, заздрості і подібних до цього речей (Гал.5:19-21). Ми повстаємо в ролі суддів визначаючи важкість тієї чи іншої залежності людей. Але хто нам дав право бути суддями і судити інших? **"Чи ти думаєш, чоловіче, судячи тих, хто чинить таке, а сам робиш таке саме, що ти втечеш від суду Божого?" Рим. 2:3; "Отже, ти, що іншого навчаєш, себе самого не вчиш! Проповідуєш не красти, а сам крадеш! Наказуючи не чинити перелюбу, чиниш перелюб!" Рим. 2:21-22.** Тільки Той Хто створив нас має право судити і в визначений час Він буде судити нас. Кожен грішник є залежною людиною від того чи іншого гріха. Адже ми вже зауважували на початку, що грішні всі **"бо всі згрішили, і позбавле-**

ні Божої слави" Рим. 3:23. "Відповів їм Ісус: Поправді, поправді кажу вам, що кожен, хто чинить гріх, той раб гріха." Ів.8:34. Кожен є рабом **"або гріха на смерть, або послуху на праведність" Рим.6:16.** Тільки Христос має право судити і має владу визволити нас від прокляття і влади гріха **"Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні" Ів.8:36.**

Єдиний шанс

Тільки християнин вільний робити все, і він не дозволить собі стати залежним від чогось. Суть християнської віри не стільки в тому, що вона визволяє людину від гріха, а в тому, що вона дає йому свободу не грішити. Будь яким звичкам дуже легко заволодіти нами, але християнська віра дає силу справитися з ними. Тільки тоді, коли людина отримує силу Христа, вона може сказати: "Я зроблю що захочу", а не "я задовольняю ті потреби, які володіють мною". Проте, християнин ніколи не дозволить собі робити те, що він хоче, тому, що належить не собі; він завжди буде робити те, що хоче Христос, тому, що Христос купив його дорогою ціною, ціною

Свого життя. Тільки в Христі ми можемо мати свободу від будь-якої залежності, тільки Він може розв'язати ці кайдани і дарувати нам Свою волю. Без Христа ми нічого не зможемо вдіяти, ні тюрма ні медицина не зможуть позбавити людей від залежності. Тому, що причина нашої залежності коріниться набагато глибше ніж ми собі це уявляємо. Тільки звернувшись про допомогу безпосередньо до Самого Господа і Спасителя Ісуса Христа ти маєш шанс отримати визволення і по іншому подивитись на свій стан. Твоє життя сьогодні не таке яким мало б бути, ти відчужений від Бога і чим глибше ти це розумієш тим більше ти будеш бажати свого викуплення і змін в цьому світі. Щоб звершити чудесний план спасіння, Син Божий погодився зайняти місце грішників і понести справедливе Боже покарання замість них. Йому довелося понести таку відповідальність, ніби Він Сам звершив ці гріхи. І все це Христос вчинив для нашого спасіння. А тепер подумай, яке відношення все це має до тебе? Які в тебе стосунки з Богом? Чи є Христос Твоїм Спасителем? ■

ли б: "Був один син людський...". У грецькій мові, так само як і в єврейській — немає великої букви. Тому вповні можливо, що Ісус тут хотів сказати ось що: **"якщо людина скаже слово проти іншої людини, такий гріх може бути пробачений. Але коли людина скаже слово проти Духа Святого, поставить під сумнів Його роботу — такий не пробачиться навіки"**. Розумієте, цілком можливо, що людина може не зрозуміти дії іншої людини, але коли ми не можемо, чи не хочемо зрозуміти та приймати те, що говорить Дух Господній — це вже набагато більша проблема.

Пам'ятаєте, **які слова Ісус казав на хресті, коли помирав за гріхи людей?** Він казав: "Прости їм, Отче, бо не знають, що чинять вони!" Можливо, саме тому тут, у нашому тексті Він говорить, що буде прощено таких людей, які могли зневажати Його, як людину. Там, на хресті, Він справді простив такі гріхи багатьох людям. **Але коли людина свідомо зневажає Бога, Його Духа Святого — така людина не буде мати прощення.**

Ще один маленький нюанс є до нашого тексту — тодішні слухачі Ісуса ще не зовсім добре розуміли, хто такий цей Дух Святий. Це ми з вами знаємо, що це третя особа Трійці, і знаємо також про ті чудеса, які сталися в День П'ятидесятниці,

коли Дух Святий зійшов на апостолів. Але євреї, в часи Ісуса, розуміли Дух Святий просто, як Дух небесного Бога, або просто Бог. Тобто богозневага на Духа Святого в розумінні євреїв — це просто богозневага Бога. Іншими словами можна сказати, **що коли людина зневажає іншу людину — такий гріх Бог може простити, але коли людина зневажає Бога — такий гріх не проститься людині.** Хоча тут також потрібно розуміти, що означає цей вираз: **"не проститься"**, бо може скластися уява, що Бог немилосердний та не люблячий і це, як можуть звинувачувати люди, саме Бог винен у тому, що людина не потрапить до раю. Згодом ми постараємось більш конкретно поміркувати над цим.

Але є ще одна річ, яку ми повинні розглянути — кому були сказані ті слова Ісуса і чому саме Він так казав? Перед нашим текстом у Біблії написана історія, коли Ісус вигнав демона з людини, яка була сліпа та німа. Фарисеї, коли побачили таке чудо та почули реакцію людей, почали опоганювати Ісуса в очах інших людей і казати, що ніби Ісус виганяє демонів силою сатани, що ніби Ісус не є Месія, а посланець сатани. Прочитаймо разом Матвія 12:24: "Фарисеї ж, почувши, сказали: Він демонів не виганяє інакше, тільки як Вельзевул, князем демонів" (Матв.12:24). Проте, написано, що Ісус знав думки тих фарисеїв, і знав, що ті фарисеї прекрасно розуміли, хто такий Ісус, вони прекрасно розуміли, що демон не буде виганяти іншого демона з людини. Ті фарисеї дуже добре знали, навіть не вірячи в Ісуса, як свого Месію, що Ісус вигнав демонів Святим Духом, і інші чудеса та-

кож робив з допомогою Духа Божого. Проте, **знаючи все це, що роблять самі фарисеї? Мало того, що вони самі свідомо та навмисне противляться Богові, та ще й намагаються опоганити Ісуса в очах інших людей, щоб і вони не вірили в Господа.** Ті фарисеї прекрасно бачили і розуміли, що Ісус робив людям тільки добро, добре навчав, кожне Його діло було наповнене любов'ю та милосердям і аж ніяк не могло бути справами сатани.

Все це фарисеї знали, проте свідомо противились та приписували діла Божі справам рук сатани. Ось де був страшний гріх богозневаги проти Духа Святого. Це був свідомий та добровільний гріх, і фарисеї знали, що робили. Саме тому Ісус каже, що такий гріх не може бути прощеним.

Не варто думати, що слова Ісуса стосувалися тільки фарисеїв і ніби в наш час немає таких людей. Навіть сьогодні живе дуже багато людей, які свідомо відкидають Євангелію, які свідомо живуть у гріхах та не бажують служити Богу. Вони прекрасно знають істину, добре знають і про Бога, про шлях до спасіння, про заповіді. Такі люди можуть і до церкви приходити пару раз на рік, просто заради традиції. І саме такі люди, прекрасно знаючи такі речі, свідомо вирішують для себе жити у гріхах, подальше від церкви, від Бога. Це ті люди, які подібно до фарисеїв, не тільки самі свідомо відкидали Спасителя, але ще й перед іншими людьми намагалися опоганити Його. Такі люди самі не будуть йти праведною дорогою, та ще й іншим будуть заважати шукати те спасіння в Ісусі.

Який гріх не проститься ніколи

← Але коли є гріх, який не може бути прощеним, давайте тоді дізнаємося — **чому?** Невже Бог не має милосердя та любові до таких людей і не може пробачити такої образи? Звичайно, що це не так. Справа тут не в Бозі, і навіть не в тому, може, чи не може Він прощати. **Вся проблема тут в самих людях, просто, коли такі люди свідомо вибирають життя без Бога, життя в гріхах — вони ніколи не придуть до Бога з покаанням та визнанням своїх гріхів.** Саме через покаання та визнання своєї гріховності, людина приходиться до Бога, шукає порятунку та отримує його в Ісусі Христі. Коли людина свідомо вибирає життя без Бога (п'янки, гулянки, самолюбство, ідолослужіння...) — така людина не буде мати прощення гріхів ні в цьому віці, ні в майбутньому. Ми самі знаємо таких людей, серце яких схоже на камінь, бо скільки б ми їм не розповідали про Бога, скільки раз намагалися розповісти про єдиний шлях до спасіння в Ісусі Христі, проте, такі люди залишаються черствими. Знаючи про спасіння та милість Господню, такі люди свідомо вибирають життя в гріхах, і навіть не прагнуть шукати порятунку. Саме таких людей стосуються слова Ісуса про гріхи, які не будуть прощені ні тут, на землі, ні тим більше, на небі.

З іншого боку, з впевненістю можна сказати, що люди, які стривожені цим непрощеним гріхом — **ніколи його не робили.** Людина, яка живе у цьому гріху, навряд чи буде турбуватися про своє спасіння, або про покарання в пеклі. Такій людині абсолютно всеодно, де вона проведе свою вічність. **Гріх проти Святого Духа супроводжується двома симптомами:** відсутністю розкаяння та відсутністю бажання отримати прощення за гріхи. Якщо ви особисто можете сказати, що ваші гріхи пригнічують вас і ви прагнете звільнитися від цих гріхів та віддати все необхідне заради свого порятунку — будьте впевнені, що ви ніколи не робили, і по Божій милості, ніколи не зробите непрощеного гріха.

Цю проповідь хочу закінчити словами пророка Ісаї, які ми дуже часто читаємо перед початком богослужіння: «Шукайте Господа, доки можна знайти Його, кличте Його, як Він близько! Хай безбожний покине дорогу свою, а крутий свої задуми, і хай до Господа звернеться, і його Він помилує, і до нашого Бога, бо Він пробачає багато!» (Іс.55:6,7) Якщо вам не всеодно, де ви проведете свою вічність, якщо життя з Богом у Його Царстві для вас краще за страшні муки в пеклі — тоді шукаймо єдності з Богом та прощення наших гріхів. Нехай Господь нам допоможе у цьому. Амінь. ■

■ ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ

Блаженний

Муц Руслан
СТУДЕНТ РЕФОРМАТСЬКОЇ СЕМІНАРІЇ

Найбільшим християнським мислителем і найбільш видатним з «Отців Церкви» був Аврелій Августин, більше відомий як Блаженний Августин.

Народився він 13-го грудня 354 р. у м. Тагасте в провінції Нумидія (Північна Африка), був сином батька-язичника і матері-християнки. Своєю освітою насамперед він завдячує свої мамі християнці, благочестивій жінці. У Карфагені, Римі і Милані він вивчав риторику. Читання трактатів Цицерона, древньоримського політика філософа та оратора, розбудило в ньому інтерес до філософії, і він захотів знайти істину.

Зрештою, істину Августин знаходить у християнстві, до якого він переходить у 387 році, насамперед під

впливом християнського проповідника Амвросія, єпископа з Мілану. Він зробив Бога центром свого філософського мислення, і його світогляд став богоцентричним.

Блаженний Августин визнаний Святим як в Православній так і в Католицькій церквах. Найбільш відома написана ним богословська та філософська праця — «Про град Божий» (413–426) це розповідь про два міста — місто земне і місто Боже, та ряд інших творів. Спосіб викладу матеріалу в працях Августина відповідає його бурхливому, неспокійному характеру. Він різко переходив від однієї позиції до іншої. Про нього гово-

Августин

рили, що серед церковних святих він був найменш святим і найбільше людиною. І хоча його творчість не має монолітного характеру і вона не утворює єдиної системи, але є важливим джерелом, на якому довго ґрунтувалася християнська філософія та богослів'я.

Навчання Августина стало визначальним духовним фактором середньовічного мислення, вплинуло на всю християнську Західну Європу. Ніхто з авторів періоду патристики не досяг тієї глибини думки, що характеризувала Августина. Він і його послідовники в релігійній філософії вважали пізнання Бога і божественної любові єдиною метою, єдиною повною змісту цінністю людського духу.

Внесок Августина складався також у тім, що спробував обґрунтувати першість віри над розумом. “Усе людське пізнання має два джерела”, затверджував він. Першим є досвід, почуттєвий контакт із речами навколишнього світу. Його границею служать рамки явища, переступити які неможливо. Інше джерело, більш багатий і значний, укладений у придбанні знання від інших людей. Саме це опосередковане пізнання і є віра.

Для середньовіччя Августин був незаперечним авторитетом у питаннях релігії і філософії, аж до Томи Аквінського не маючи собі рівного. Його вплив на розвиток християнства і на розвиток політичної та правової думки проявлявся не тільки в епоху середньовіччя, але й пізніше, аж до наших часів. В цілому і сьогодні Августин продовжує залишатися одним зі стовпів християнського віровчення. Цим визначається і сучасне значення його політико-правових поглядів.

Важко знайти подібний приклад впливу на догматичну сторону християнства ніж вплив Августина. Він на декілька століть наперед визначив дух та напрямок західної церкви. Пронизливість та глибина його розуму і неприборкана сила віри, краще всього відображаються в його багато численних творах, котрі мали вагомий вплив і визначили людську сторону вчення в протестантизмі (Лютер та Кальвін).

Важливішим ніж вчення про Трійцю, є його дослідження про стосунки людини і Божої благодаті. Він вважав сутністю християнського вчення саме здатність людини до сприйняття Божої благодаті, що впливає також і на розуміння інших догматів віри.

Вчення Августина про співвідношення волі людини, Божої благодаті та вибрання є достатньо неоднорідним і не носить системного характеру.

Він навчав про те, що Людина була створена Богом як вільна істота, але впавши у гріх, вона сама вибрала зло і пішла проти Бога. Згідно Августина, саме так виникло зло, і саме так людина стала невилічною. Саме тому, з моменту гріхопадіння люди передбачені на чинення зла, і роблять його

навіть тоді, коли прагнуть творити добро. Але це не вирок, згідно вчення Августина.

Силою, яка здебільшого визначає спасіння людини і його стремління до Бога, є саме Божественна благодать. Він пояснював, що благодать — це особлива Божая енергія, котра діє по відношенні до людини і змінює його природу. Без Божої благодаті неможливе спасіння людини.

В уяві Августина благодать напряду пов'язана з основним догматом християнства — з вірою в те, що Христос викупив все людство. Це означає, що по свої природі благодать має загальний характер, і вона повинна даватися всім людям. Але ж очевидним є те, що не всі люди будуть спасеними. Августин це пояснює тим, що не всі люди здатні прийняти благодать. І це залежить в першу чергу від здатності їх волі. Крім цього всього, на думку Августина людям потрібен ще один дар щоб зберегти віру, це “дар постійності”. І тільки дякуючи цьому дару “покликані” можуть стати “вибраними”.

Перші люди до гріхопадіння володіли свободою вибору між добром та злом, навчав Августин. Але після падіння люди позбавились свободної волі, стали рабами своїх бажань і вже не могли не грішити.

Відкупительна жертва Ісуса Христа допомогла людям знову повернути свій погляд до Бога. Тому, кожна людина, на думку Августина, яка слідує Божим заповідям, і сприймає Божу волю як свою власну, спасає свою душу і має доступ до небесного царства.

Августин також розвинув ідею абсолютного Божого передбачення. Він навчав, що людина здатна творити добро лише за допомогою благодаті, яка дається вибраним та передбаченим до спасіння. Хоча людина істота вільна, і тому може свідомо віддавати перевагу злу замість добра. І здається можна подумати, що зі сторони Бога по відношенні до людини є вибрана на чинення зла, адже все залежить від Божої волі. Це означає, що впертість в гріху і загибель цих грішників, це прояв тієї самої ж волі, яка і передбачає одних на добро і спасіння, а інших до зла та загибелі.

На відміну від попередніх “Отців Церкви”, що бачили джерело віри лише в Біблії, Августин проголосив найвищим авторитетним джерелом віри церкву як єдину непогрішну, останню інстанцію всякої істини. Цей погляд відповідав тодішній ситуації. Церква в західній частині Римської імперії ставала ідеологічно й організаційно сильним централізованим інститутом.

Августин спробував пояснити такі основні категорії часу, як сьогоднішнє, минуле, майбутнє. Ні минуле, ні майбутнє не мають дійсної орієнтації, вона притаманна лише сьогоднішню, за допомогою якого щось може мислитися як чи минуле, майбутнє. Минуле зв'язане з людською пам'яттю, майбутнє укладене в надії.

У філософії та історії він виступає проти як язичницьких релігійних представлень, так і нерелігійних етичних і філософських концепцій. Язичеських богів він відкидає як неспроможних демонів, породжених поетичною фантазією. Їм він протиставляє єдиного і всемогутнього Бога.

У творчості Августина багато протиріч і натяжок. Так, з одного боку, він думав, що істина доступна лише індивідуумам, а з іншого боку — вважав її привілеєм церкви. З одного боку, у його вченні істина має безпосередній характер, а з іншого боку — вона надприродний дарунок. Байдуже Августин відніс і до раціоналізму, але проте кінцева мета, спрямованість розумілися ним як зв'язане з розумом божественне споглядання. Він затверджував, що тіло не є злом, тому що походить від Бога, але в тілесних бажаннях бачив джерело зла. Різні прагнення ієрархічного християнства, біблійні і церковні думки, релігійний і церковний дух, раціоналізм і містицизм, вірність порядку і любові — усе перепліталося у його творчості.

Виникає логічне запитання: яким чином ідеї та вчення Августина відобразилося, або вплинуло на розвиток богослів'я?

Безсумнівно, Августина можна назвати як основоположником в розвитку богослів'я, так і захисником християнської віри. Для протестантських церков та богословів Блаженний Августин також є важливою постаттю в історії. І якщо Августин почав розвивати такі доктрини як Боже вибрання, передбачення та призначення, спасіння по благодаті, то такі відомі протестантські богослови як Мартин Лютер і Жан Кальвін та інші, розвинули та надали їм такої форми та систематичності, яку ми знаємо сьогодні, та можемо прочитати частково викладеними Жаном Кальвіном в своїй великій праці “Настанови в християнській вірі”.

Коли керівники Реформації 16 століття почали робити наголос на виправданні однією вірою, загальному священстві віруючих та виключному авторитеті Писання, вони не хотіли цим сказати, що окремі християни повинні руйнувати свої основи віри, котрі були передані святим через католицьку церкву. Навпаки, такі реформати як Лютер та Кальвін, відкрили для себе ці доктрини при читанні як Писання, так і праць Отців Церкви. Вони виявили, що в християнстві, сформульованим Августином Блаженним, принципи “sola gratia”, “sola fide” і “sola scriptura” були добре відомими.

І в закінченні, підводячи підсумок, варто сказати що протестанти в великому боргу перед Августином. І вони в своєму богослів'ї були августинцями, особливо в сотериології. До свого навернення Мартин Лютер був монахом-августинцем. Лютер та Кальвін запозичили свої погляди про рабство людської волі, вибрання, передбачення і виправдання лише по вірі безпосередньо в Августина, котрий підкреслював, що без відроджуючої і виправдовуючої грішника суверенної божої благодаті, людина не здатна зробити нічого, що могло б задовольнити Бога. ■

Боротьба з плоттю

(витримка з книги Ричарда Спрола “Як догодити Богу”)

“Бадьорий бо дух, але немічне тіло” (Матвія 26:41). Ця фраза виражає запеклу боротьбу, що є реальністю для кожного дитяти Божого. У Новому Заповіті йдеться про битву між плоттю й духом. Плоть — це складова триади ворогів, перелічених Лютером: Світ, плоть і диявол.

Що ж таке “плоть”, про яку говорить Писання? Що в плоті є такого, що може відвести віруючого від життя, в центрі котрого має бути Бог і бажання догодити Йому?

ПЛОТЬ — ФІЗИЧНА ЧИ ГРІШНА?

Вживаючи слово плоть, ми зазвичай маємо на увазі фізичну природу. З одного боку, плоть відноситься до матерії, з якої складається наше тіло. Ми говоримо про “мову плоті”, коли люди живуть “за плоттю”; ми кажемо про “плоть і кров”, маючи на увазі наших родичів.

Оскільки наша людська плоть — фізичний феномен, ми схильні вбачати в біблійній боротьбі між плоттю й духом війну між тілом і душою. Проте це хибне уявлення. Біблійною мовою, плоть — не тільки те, що стосується тіла, а іноді й те, що перебуває поза тілом. Розглянемо деякі приклади з Біблії, де говориться про плоть.

У Новому Заповіті ми стикаємося з двома грецькими словами, котрі часто перекладаються як плоть. Це слова *soma* і *sarx*. *Soma*, як правило, вживається для позначення фізичного тіла. Ми вживаємо слово “психосоматичний”, воно поєднує в собі два значення: тіло, або плоть — *soma*, і душа — *psyche*. Зазвичай слово *soma* у грецькій мові Нового Заповіту не містить прихованого значення гріховності, тобто не позначає неправедної людської природи. Це звичайний термін, що позначає наше фізичне тіло.

Інша справа з грецьким словом *sarx*. Іноді це слово прямо позначає наше фізичне тіло, але в інших випадках ним позначається інше поняття. Воно може позначати фізичну плоть (як і *soma*), або гріховну природу людини.

Коли Іван у своєму Євангелії оголошує: “І Слово стало тілом, і перебувало між нами” (Івана 1:14), він не каже про те, що Слово стало гріховною природою. Він має на увазі, що вічний Логос, Слово, прийняв на Себе людську природу. Слово стало втіленим. У цей же спосіб Павло говорить про своїх співвітчизників, “рідних мені за плоттю” (Римлян 9:3). Тут він має на увазі не все гріховне людство, а свою етнічну групу — євреїв. Браття Павла за плоттю — це його співвітчизники, ізраїльтяни. Апостол говорить про них, як ми говоримо про своїх земних родичів.

Проте в Біблії є місця, де слово *sarx* вживається для того, аби підкреслити гріховність нашої природи. Тоді воно позначає розбещеність нашої природи, котра, звичайно, не обмежується лише нашими тілами. Вся людина є грішним створінням. Гріх вразив усі аспекти нашого існування. За природою ми наділені “плотським розумом” (Колосян 2:18). Ні наш розум, ані наша плоть не є меншою мірою гріховними, ніж інші аспекти нашої сутності. Всі вони спрямовані на задоволення власних бажань, а не на прагнення догодити Богові.

ПЛОТЬСЬКИЙ РОЗУМ

“Плотський розум” не означає лише “злі думки про фізичні гріхи”. Плотський розум — це Розум, у якому панівне становище посідає “орієнтованість” проти Бога. Це розум неправедної людини, котра не допускає в свої думки Бога. Це Розум особи, котра не сприймає керівництва Святим Духом.

Павло розмірковує про безупинну боротьбу між плоттю (*sarx*) і духом (*pneuma*). У Посланні до Галатів 5:16-21 йдеться не лише про контраст між людським духом і плоттю, а й між життям під проводом Духа, Святого Духа, і життям, керованим нашою плоттю, грішною людською природою.

І кажу: ходіть за духом, і не вчините пожадливі тіла, бо тіло бажає протилежного духові, а дух протилежного тілу, і супротивні вони один одному, щоб ви чинили не те, чого хочете. Коли ж дух вас провадить, то ви не під Законом. Учинки тіла явні, то є перелюб, нечистість, розпуста, ідолослуження, чари, ворожнечі, сварка, заздрість, гнів, суперечки, незгоди, ересі, зазидки, п'янство, гулянки й подібне до цього. Я про це попереджую вас, як і попереджав був, що хто чинить таке, не впадкоують вони Царства Божого!

Тут ми бачимо різке протиставлення плоті й духа. Це не конфлікт між тілом і душою, це суперечність між старою Людиною, керованою своєю гріховною природою, і новою Людиною, народженою всередині нас від Духа Святого. Це і є протистояння плоті й духа. Вони повсякчас конфліктують між собою. Плоть, тобто наша грішна природа, опирається пануванню Святого Духа в нашому житті. Плоть гнівається на внутрішню духовну людину і прагне перемогти її.

Так само дух є ворогом плоті. Він бажає того, що ненавидить плоть. Він жадає праведності. Він прагне плодів Святого Духа.

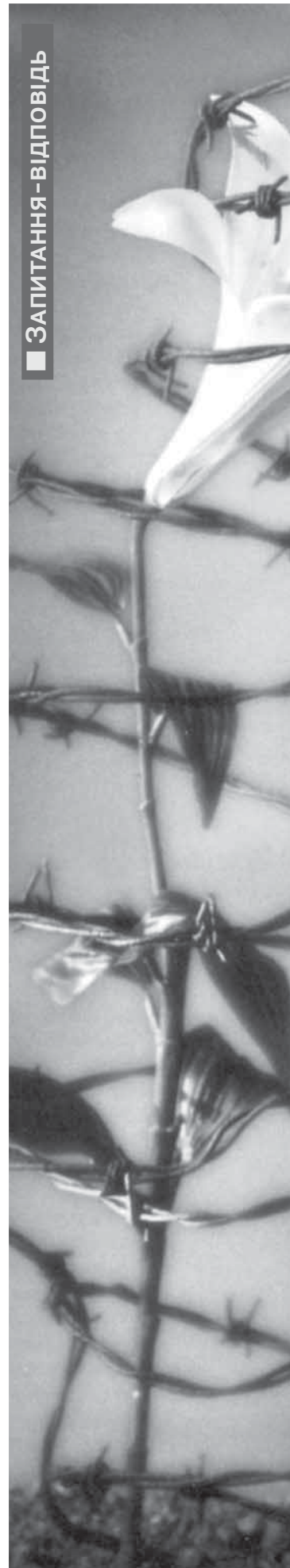
Цей контраст добре простежується у двох списках. Другий список добре відомий християнам, це перелік плодів Святого Духа: любов, радість, мир тощо. Але спершу звернімо увагу на перший список. У ньому перераховані справи плоті.

Коли ми розглядаємо список зі справами плоті, нас вражає такий факт: у ньому називаються як гріхи, пов'язані з нашим тілом, так і гріхи нематеріального плану. Ми бачимо в списку розпуста й пияцтво. Це ті гріхи, які ми скоюємо, поступаючись своїм фізичним потягам і функціям тіла. Тут-таки ми бачимо заздрості, гнів, ідолопоклоніння й тому подібне.

Справді, коли ми грішимо заздрістю й гнівом, наші тіла також беруть участь у цьому. Ми нічого не можемо зробити поза нашими тілами. Проте заздрості — це не психічне явище. Це діяльність нашого розуму — тут бере участь наш розум і його процеси мислення. Ми можемо використовувати наші тіла в процесі ідолопоклоніння. Можемо фізично поклонятися ідолам, але сутність ідолопоклоніння проходить не у фізичній площині, а у внутрішній суті серця.

Ми доходимо висновку, що Новий Заповіт говорить про плоть (*sarx*) у її прямому протиставленні духові (*pneuma*), де ми маємо на увазі не наші фі-

■ ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДЬ

зичні тіла, а грішну природу взагалі, людську природу. Це конфлікт двох способів життя — життя плоті, в котрому панують спонукання гріха, і життя духу, яке веде до праведності, до бажання догодити Богові.

КЕРОВАНІ ДУХОМ

Цей момент дуже важливо зрозуміти, аби не скоїти фатальної помилки, гадаючи, нібито праведність полягає лише у зовнішніх ознаках і фізичних діях. Боже Царство означає набагато більше, ніж просто їжа й пиття. Зосередивши всю увагу на зовнішньому, ми потрапимо до пастки фарисейства, що вимірювало праведність зовнішніми, очевидними мірками. За приємною посмішкою може приховуватися зле й заздрісне серце. Ввічливі жести можуть приховувати нечестивий дух. Святий Дух прагне очистити все наше життя, як зовнішнє, так і внутрішнє.

Водночас не слід обмежувати праведність одними лише внутрішніми реаліями. Можна помилитися, гадаючи, що секрет праведності перебуває всередині нас. Ми можемо дійти висновку: якщо з нашим духом усе гаразд, зовсім не важить те, як ми поводимося з людьми.

Водночас не слід обмежувати праведність одними лише внутрішніми реаліями. Можна схитрити, гадаючи, що секрет праведності перебуває всередині нас. Ми можемо дійти висновку: якщо з нашим духом усе гаразд, наша зовнішня поведінка зовсім не важить. Це підступна форма самообману. В такий спосіб люди намагаються виправдати всі можливі гріхи. Ми можемо переконати себе, що «любов» виправдовує подружню зраду. Підліток може виправдовувати свою розпусту тим, що він зробив це, закохавшись.

До того ж важливо зрозуміти, що плоть не стосується виключно фізичних гріхів чи спонукань, але включає їх. Цим словом визначаються потужні фізичні сили, що діють у нашому житті у спотвореній формі й зазнають впливу нашої гріховної природи. Фізичні бажання бувають надзвичайно важко контролювати. Вони непостійні. Вони наступають хвилями і відрізняються за ступенем інтенсивності. Легко прийняти рішення сісти на дієту після обіду. Але зовсім інша справа залишитися на дієті, коли приходить час обіду, і муки голоду йдуть у наступ на нашу волю.

Дух прагне навчити нас самоконтролю. Ми покликані Богом узяти в свої руки контроль над власними фізичними бажаннями. Саме бажання їсти не є гріхом. Це нормальна фізіологічна потреба й функція нашого організму. Але коли це бажання виходить з-під нашого контролю, воно перетворюється на такий гріх як неажерливість.

Статевий потяг, як і апетит, сам по собі не є чимось поганим. Бог дав нам шлюб як умову, за якої наші сексуальні бажання є результатом Божого веління. Ми маємо як подружні права, так і подружні обов'язки. Ми зобов'язані утримуватися від статевих зв'язків поза шлюбом. Секс — це також творіння Боже. Бог створив наші тіла з комплексом нервових закінчень, надзвичайно чутливих до фізичних збудників.

Бог цілком міг створити нас у такий спосіб, аби ми виконували функцію дітородження, не одержуючи при цьому фізичного задоволення. Він міг би створити нас здатними приймати їжу без додаткового задоволення від її смаку. Але наш Творець обрав для нас найбільш приємний шлях. Секс з усіма його фізичними задоволеннями — це Божий дар. Але цей дар дається нам з Божественними обмеженнями. Гріх — це нехтування Божим даром. Гріх призводить до використання цього дару в спосіб, заборонений Богом.

Якось я почув, як один чоловік, що зраджував своїй дружині, заявив: «У мого статевого органу немає совісті». Він виправдовував свою грішну поведінку тим, що не відповідає

за те, що чинить його тіло. Я пояснив йому, що його статевий орган все ж має совість — у вигляді його власного розуму. Наші фізичні тіла є невід'ємною власністю нас самих. Все моє тіло мусить жити під орудою мого розуму, а розум мусить підкорятися закону Божому.

Існують мимовільні фізичні імпульси. Ми не можемо змусити наші серця стукати в так нашим моральним принципам. Але не вся наша фізична активність мимовільна. Ми покликані Богом контролювати власну сексуальну поведінку. Ми не можемо контролювати нашу свідомість у тому, що нам приємно в сексуальному сенсі, але можемо й повинні контролювати свої дії.

Проблеми похитливості торкався й Лютер. Якось він сказав: усвідомлення сексуальної привабливості жінки не є хіттю. Хіть народжується тоді, коли просте усвідомлення цього факту ми обертаємо на фантазії, що оволодівають нашими думками. Коли ми плекаємо сексуальні думки в нашому розумі, ми переходимо від простого усвідомлення до гріха похитливості. Лютер висловився з цього приводу так: «Ми не можемо заборонити пташкам літати над нашою головою. Але інша справа, якщо ми дозволимо їм звити гніздо на нашій голові».

Самоконтроль — неодмінна умова сексуального життя. Ми відповідаємо перед Богом за власну сексуальну поведінку. У Писанні сказано: «А розпуста та нечисть усяка й зажерливість нехай навіть не згадуються поміж вами, як личить святым» (Ефесян 5:3). Усі можливі виправдання, відомі людині, завше вживалися для того, аби обминути цю категоричну заборону. Психіатри стверджують, що розпуста для молодого людини — нормальне й природне явище. Частково вони мають рацію. Статевий потяг є нормальним у тому сенсі, що ми за своєю природою маємо схильність до цієї активності. Сексуальна розпуста є нормою в наш час з погляду її поширення. Можна сказати, що розпуста є природною для гріховного людства. Але те саме можна сказати про брехню. Бог забороняє обидва цих гріхів.

Надзвичайно важко зберігати цноту, особливо в нашій культурі, де сексуальні обмеження давно зняті, а наші чуття щодня обстрілюють еротичні стимули. Але Божий закон однозначний. Він проголошує: «Ні!» Він закликає нас до самоконтролю навіть в умовах гріховної культури.

Замислимося на хвилину про долю людини з гомосексуальними схильностями. Бог категорично забороняє всякі статеві зносини між істотами однієї статі. Як гетеросексуальна особа покликана утримуватися від позашлюбних інтимних зв'язків, так і гомосексуаліст покликаний до цноти. Бог не дає нам ніякого дозволу на гомосексуальний шлюб. Гомосексуаліст покликаний до такої ж цноти, як і будь-який інший самотній чоловік. Цнота тішить Бога, навіть якщо спочатку вона видається неприємною для наших тіл.

Утримання від статевих зв'язків є складною справою через слабкість нашої плоті. Але воно досяжне, і Бог звелів нам дотримуватися його. Якщо не втримаємося, то будемо винні у гріху. Мусимо бути терпимими до тих, хто згрішив, але нам не можна змінювати Божі норми і знижувати їх до рівня наших слабких можливостей. Бога гнівлять наші спроби змінити його стандарти і називати добро злом, а зло добром.

Плоть — спільниця світу. Вона шукає свого виправдання не у праведності Христа, а в нормах цього світу. Плоть — спільниця цього світу, а світ об'єднаний відносинами спільності з сатаною. Так ворог намагається знищити нас, прагнучи віддалити нас від Духа і піддати інтересам плоті.

Проте у віруючого є потужний спільник — Святий Дух.

Сумно, що кожного дня нам нагадують про зв'язок нашого розуму й тіла з гріховним світом. Але ми забуваємо, що діти Божі мають Святого Духа, Який допомагає їм. У світі, де плоть панує над людською активністю, Дух перебуває у всій Своїй повноті, даючи змогу Божим людям догодити Богові. ■

■ Свідectво

Втеперішній час велика кількість сімей розлучається. Причини різні: зрада, алкоголь, фінанси, нерозуміння, обман і багато іншого, та корінь усього цього — гріх.

Не стала виключенням і сім'я моїх батьків. Їхнє розлучення стало поштовхом до безконтрольного мого життя, 12 річного підлітка. Саме з 12 років я активно почав палити цигарки, випивати спиртне, та помалу займатись крадіжками. Спочатку крав не значні речі, та на цьому не зупинявся, а перейшов до більшого, що призвело до кримінальної відповідальності. Цього разу обійшлося умовним покаранням. Усі ці судові справи мене не злякали і я продовжував у тому ж дусі. До цього усього я ще спробував наркотики. Починав з коноплі, потім перейшов на ширку, та психотроп-

ні таблетки, які згодом призвели до залежності. Таке життя мені подобалось: наркотик приносив мені задоволення і звільняв від проблем і відповідальності у сім'ї, у школі, та в суспільстві.

Йшли роки. Я побачив як один за одним почали вмирати наркомани нашого міста. І тут я почав потроху усвідомлювати усю "красу" наркотиків, почав роздумувати: "А куди наркотик приведе мене?". Було ясно — до смерті. Раптом кудись зникла вся ейфорія, та задоволення від наркотику. Тоді я визнав, що став залежним від цього смертельного зілля і сам з ним не впораюсь. Саме тоді, я почав згадувати свої дитячі роки, коли ми з мамою ходили до церкви. Там я чув про силу, та велич Бога, про Його відношення до грішника, та гріха. Прийшло усвідомлення, що коренем всіх моїх проблем був гріх, що саме гріх панує в житті людей, які живуть без Господа в цьому світі. Що гріх руйнує життя та стосунки, приносить біль та розчарування, і байдуже який це гріх великий чи малий, чи ти наркоман, чи злодюжка, чи просто в серці своєму ненавидиш ближніх, це зло яке з'їдає людство.

Я вперше щиро звернувся за допомогою до Бога. Раптового чуда не сталося, та процес мого духовного і фізичного одужання розпочався. Я почав "бачити" людей, які живуть щасливо без наркотиків. Став відвідувати церкву, де прийшло розуміння того, що я грішник, який потребує Божого прощення. Прощення, та Його сила в моєму житті дали мені повне звільнення від залежності, та марного життя.

Налагодилися стосунки у сім'ї, з'явилися нові друзі, я побачив красу життя яке наповнює Бог. Через деякий час я одружився і вже 8 років живу у щасливому шлюбі зі своєю коханою дружиною, та двома дітками. Свої стосунки у сім'ї, та виховання дітей будуємо на принципах Біблії, адже саме ці принципи збудовують сім'ю.

Дивлячись назад, я бачу, що саме гріх руйнував все прекрасне у моєму житті. Та Бог Своєю милістю відбудував те, що було втрачене.

Так, я залежний! Та вже не від наркотиків і гріха, а від Бога!!! ■

■ Новини

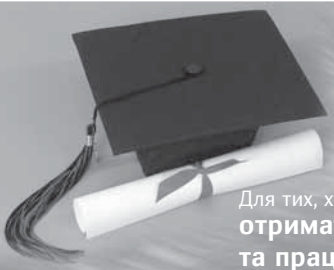
Українська Євангельсько-Реформована Церква

В місті Свалява 6–7 квітня, 2010 року, відбувся синод Української Євангельсько-Реформованої Церкви. Під час зустрічі відбулось обговорення різних питань, пов'язаних з практичним служінням в церкві. Наступний синод відбудеться 26 серпня в с. Таврійське, Херсонської області.

В місті Свалява 8 квітня 2010 року, був проведений круглий стіл, за участю служителів різних Євангельських церков, які цікавилися питаннями Реформатського руху на Україні. На зустрічі обговорювалось питання ідентичності Реформатської церкви. Були підняті такі теми: літургія, важливість віровизнання та їх місце в церкві, обов'язки та служіння служителів церкви, порядок прийняття віруючих в члени громади, позиція церкви по відношенню до таїнств. Учасники круглого столу прийшли до висновків про важливість літургії яка виходить із Біблійного вчення, і підкреслює єдність та важливість кожного члена церкви в поклонінні та служінні один одному. А також про те, що таїнства це не від'ємна частина служіння церкви, які вказують на Божу благодать по відношенню до людей, які приймають в них участь. Говорилось також про роль пастора в служінні, про важливість освіти для служителів, посвята та відданості Реформатському вченню.

Християнська Місія "Авен Езер"

16–17 липня в м. Хмельницький відбулася конференція на тему "Багатство Реформатської літургії". Представники з різних областей України, з різних церков, мали змогу познайомитися з літургічним насліддям Реформації. Спікерами конференції було представлено такі теми: Огляд Старого та Нового Завіту, історії ранньої церкви на предмет поклоніння, теологічний аналіз елементів богослужіння після Реформації, аналіз богослужбової практики різних церков (православна, католицька, баптистська та харизматична) та як підготувати літургію. За словами учасників це був особливий час Господньої науки та благословіння.

Євангельська Реформатська Семінарія України

Для тих, хто бажає
**отримати вищу богословську освіту
та працювати на Божій ниві,**
ЄРСУ відкриває двері для нових студентів.

Щоб отримати детальну інформацію
про умови навчання звертайтеся за адресою:
**ЄРСУ вул. Полупанова 10, кв 37,
м. Київ, Україна тел. (044) 502-46-99
e-mail: ersu@ukrpack.net**

Реформатські вебресурси

- <http://calvin.reformed.org.ua/> — Кальвін сьогодні
- <http://www.reformed.org.ua/> — Реформатський погляд
- <http://www.ersu.org/> — Євангельська Реформатська Семінарія України
- <http://hvala.in.ua/> — Церква "Хвала і Поклоніння" м. Дунаївці
- <http://uerc.ho.ua/> — Церква УЄРЦ м. Свалява

Газета "Євангельська Правда"

Якщо ви бажаєте систематично отримувати газету "Євангельська Правда" звертайтеся за телефонами: (096) 974-60-07 або (050) 666-55-49. Також своє прохання можна надіслати за електронними адресами: uerc-admin@s3.ho.ua, yurii80@gmail.com.

**Євангельська
правда**

Адреса редакції
вул.Визволення 164/1, м.Свалява
Закарпатська область, Україна, 89300
Телефон редакції: 8(03133)73061
email: uerc@ukr.net

Тираж видання:
2000 примірників.
Періодичність — раз у два місяці
Газета розповсюджується за по-
жерти

Надруковано
ПП ДМ
с. Корнин,
тел. 20-37-37
Зам. №8888